

Minister

DG Water en Bodem

Dir. Waterkwaliteit en Grote
Waters
Waterkwaliteit en
Beschikbaarheid

Rijnstraat 8
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Kenmerk

IenW/bsk-2025/292860

Bijlage(n)

9

advies MR / OR / VP

Voorportaal - CFL

8e actieprogramma Nitraatrichtlijn en de
wijzigingsregeling van de actualisatie van de
stikstofgebruiksnormen en de aanwijzing van de

Inleiding

M LVVN wenst op 1 januari 2026 het huidige 7^e actieprogramma Nitraatrichtlijn (AP) te vervangen door het 8^e AP, dat dan geldt voor 2026-2029. Minister en staatssecretaris IenW hebben ingestemd met het advies om dit **niet** bij de RFL te agenderen (rondzendmap-2025/13598 en /13880).

Vanwege de relatie met waterkwaliteit, bodem, de uitstoot van stikstof naar de lucht en de luchtkwaliteit, wordt het advies net als de beslisnota aan beide bewindspersonen voorgelegd.

Samenvatting van het voorstel

De Meststoffenwet en de daarop gebaseerde regelgeving dragen bij aan het verwezenlijken van de doelen van Europese Nitraatrichtlijn, inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. De richtlijn vereist ook dat lidstaten ieder vier jaar een nitraatactieprogramma (AP) opstellen met maatregelen om emissies van stikstof en fosfor naar grond- en oppervlaktewater te verminderen.

LVVN wil nu instemming op het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn en de Kamer hierover informeren.

Politieke context

Er is grote politieke spanning op dit onderwerp. Het voorstel leidt tot verslechtering van de kwaliteit van oppervlaktewater (m.u.v. Maasgebied), niet tot doelbereik voor nitraat grondwater in de zuidelijke zand- en lössgronden en tot een toename van de stikstofuitstoot. De aanpassingen t.o.v. het huidige AP hebben vooral tot doel de mestafzetruimte te vergroten.

De minister IenW heeft aangegeven een BWO te willen organiseren over de impact van het 8^e AP op waterkwaliteit. Hij wil dit niet in de RFL hebben voordat hij er met LVVN en anderen een deal over heeft.

Advies

Niet instemmen met agendering in onderraad of ministerraad.

Argumentatie

In de beslisnota uit rondzendmap-2025/13598 en 13880 zijn argumenten beschreven op basis van het advies van de Commissie MER, de argumentatie van PBL, eerdere toezeggingen aan Eerste en Tweede Kamer, twee adviezen van de Landsadvocaat, financiële risico's en de reactie van de Europese Commissie.

Omdat de CFL-oplegger op diverse onderdelen een vertekent beeld geeft en vermoedelijk de basis vormt voor de reactie vanuit LVVN, is deze met opmerkingen aan het dossier toegevoegd (bijlage 10).

Spreektekst

- Vanuit IenW hebben wij in het hele traject van de totstandkoming benadrukt dat er een flinke opgave ligt voor de waterkwaliteit.
- Wat nu voorligt leidt volgens de Commissie MER, PBL en WUR niet tot doelbereik voor de kwaliteit van grondwater en wel tot verslechtering van de kwaliteit van oppervlaktewater in veel gebieden en tot meer stikstof-uitstoot.
- Als we hier nu mee instemmen dan lopen we juridische risico's a la de Greenpeace zaak en kans op een Europese inbreukprocedure, vanwege de waterkwaliteit.
- We lopen financiële risico's, omdat er sprake kan zijn van nadeelcompensatie als een volgend kabinet maatregelen moet terugdraaien. Bovendien wordt de sector niet blij van jojo-beleid.
- Daarom zijn wij niet akkoord met agendering van dit voorstel in de RFL.
- Wij hebben een aantal voorstellen gedaan voor het terugdraaien van maatregelen die de verkeerde richting op gaan. Plus voorstellen voor maatregelen die passen bij het actieprogramma en wel een beweging richting doelbereik inzetten of al onderdeel zijn van het huidige actieprogramma, maar nog niet opgepakt.
- Als dit niet wordt ingepast, dan stellen wij voor om het 7^e Actieprogramma een jaar langer door te laten lopen en het nieuwe kabinet de kans te geven de inzet aan te passen.
- [Desgewenst kunt u de formele bevoegdheid van IenW benadrukken en/of het voorgestelde politieke vervolg-proces benoemen]

Kader

De minister van LVVN is primair verantwoordelijk voor wijzigingen aan regelingen onder de Meststoffenwet, maar wettelijk is vastgelegd dat deze dienen te worden afgestemd met het ministerie van IenW in verband met het belang van de bescherming van de bodem (en daarmee waterkwaliteit).

Het AP wordt ondertekend door zowel M LVVN als M IenW. Daarmee heeft M IenW mede beslissingsmacht over de vaststelling van het 8^e AP, en draagt M IenW ook mede de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het 8^e AP.

Krachtenveld, afstemming, financiële en juridische implicaties, communicatie

Het lijkt er op dat M LVVN weinig speelruimte heeft, vanwege eerdere toezeggingen aan de sector.

Er lijkt in ieder geval steun voor de inzet op aanpassing, danwel uitstel bij EZK en FIN.

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Toelichting

De volgende stukken zijn bij dit agendapunt voor de CFL door LVVN meegestuurd.

Bijlage 02: Aanbiedingsformulier CFL

Bijlage 03: Oplegger

Bijlage 04: 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn – versie CFL

Bijlage 05: Wijziging Urm-regelgeving ivm aanpassing stikstofgebruiksnormen

Bijlage 06: CDM advies Kwetsbare zones Nitraatrichtlijn

Bijlage 07: Aanvullend onderzoek WUR effecten 8e Actieprogramma

Bijlage 08: Advies Commissie MER

Bijlage 09: Concept-brief voor de Tweede Kamer

Bijlage 10 is nogmaals de oplegger, maar dan voorzien van opmerkingen door de auteur van dit advies.